

CURTEA DE APEL BRAȘOV
Secția penală

Dosar nr. 15741/197/2008

Decizia penală definitivă, nr. 477/R din 16 iunie 2011 (extras)

Președinte: Simona Franguloiu - judecător
Judecător: Manuela Filip
Judecător: Aurelia Munteanu

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public – procuror Luminița Nastasiu - din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Brașov.

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra recursurilor declarate de partea civilă SINDICATUL INDEPENDENT AL JURISTILOR DIN ROMÂNIA și inculpatul BLEAH SERGIU împotriva deciziei penale nr. 92/A din data de 02 martie 2011 pronunțată de Tribunalul Brașov în dosarul penal nr. 15741/197/2008.

CURTEA

Deliberând asupra recursurilor de față:

Prin sentința penală 2131/02.11.2010 pronunțată de Judecătoria Brașov în dosarul penal nr. 15741/197/2008, în baza art. 281 Cod penal raportat la art. 25 din Legea nr. 51/1995, s-a dispus condamnarea inculpatului Bleah Sergiu, la pedeapsa amenzii penale de 10.000 lei pentru săvârșirea infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii.

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a avut în vedere următoarele:

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov cu numărul 4671/P/2008 din data de 27.10.2008 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpatului Bleah Sergiu pentru săvârșirea infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii prevăzută și pedepsită de art. 281 Cod penal raportat la art. 25 din Legea nr. 51/1995.

În fapt s-a reținut că inculpatul este licențiat în drept dar așa cum rezultă din adresa UNBR nr. 495/11.07.2006 acesta nu face parte din nici un barou membru UNBR iar în dosarul Judecătoriei Brașov nr. 2085/2005 în care erau trimise în judecată mai multe persoane (Șerban Cernat Claudia, Ștefu Ioan și Ungureanu Gabriel) – membre ale Baroului Constituțional – relativ la săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 281 Cod penal, învinuitul a depus delegații de apărător și a exercitat activități specifice profesiei de avocat.

Din înscrisurile depuse la dosar și din declarația dată în cursul judecății rezultă că acesta exercită și în prezent profesia de avocat, fiind înscris în Baroul Ilfov, activitatea desfășurată având astfel caracter de îndeletnicire.

În drept, instanța de fond a reținut că fapta inculpatului Bleah Sergiu care în dosarul Judecătoriei Brașov nr. 2085/2005 a îndeplinit activități specifice avocaturii (art. 3 lit. b din Legea nr. 51/1995), fără a avea calitatea de avocat, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii prevăzută și pedepsită de art. 281 Cod penal raportat la art. 25 din Legea nr. 51/1995.

Împotriva acestor dispoziții, în termenul legal inculpatul a declarat apel.

Analizând apelul formulat de inculpat prin prisma motivelor invocate și examinând cauza conform art. 371 al. 2 Cod de Procedura Penală sub toate aspectele de fapt și de drept, tribunalul a apreciat că acesta nu este întemeiat, având în vedere următoarele:

În plus, **înscrisurile din dosar atestă că inculpatul a urmat o anumită procedură înainte de a profesa,**

Dincolo de aceasta interpretare prin comparația textelor în cele două forme oficiale ale convenției, concluzia se poate desprinde și din interpretarea logico-juridică a textului, în sensul că acuzatul poate fi asistat de un avocat desemnat din oficiu, aceasta reprezentând situația cea mai puțin favorabilă acuzatului. Or dacă în situația cea mai puțin favorabilă instanța desemnează un avocat din oficiu, este evident că în situația mult mai favorabilă în care acuzatul dispune de resurse materiale, acesta nu poate alege un alt apărător decât din ordinul avocaților care îndeplinesc cerințele Legii 51/1995.

În temeiul considerentelor expuse, în baza art. 379 punctul 1 litera b Cod de Procedura Penală a respins apelul declarat de inculpatul Bleah Sergiu împotriva sentinței penale pe care a menținut-o ca legală și temeinică.

S-a respins ca inadmisibil apelul declarat de Sindicatul Independent al Juriștilor din România.

Împotriva acestei decizii au promovat recurs, pe de o parte, inculpatul ce ridică problema rejudecării sale de către instanța de apel urmare a încălcării dreptului său la apărare, a încălcării principiului tratamentului egal în fața legii, fiind tratat diferit în raport cu alți inculpați cu litigii similare, în subsidiar a achitării sale în temeiul dispozițiilor art. 11 punct 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d Cod procedură penală, cu motivația că s-a înscris într-un barou legal constituit, susținând un examen în acest scop, urmând procedura impusă de baroul în care urma să fie înscris, depunând în prealabil jurământul cerut, ceea ce denotă că a fost admis și înscris ca membru al UNBR cu respectarea criteriilor legale de admitere, iar, pe de altă parte, Sindicatul Independent al Juriștilor din România ce susține că soluția în discuție este contrară cu cele ale altor instanțe, cu jurisprudența constantă a instanțelor de ultim grad de jurisdicție.

Privitor la motivele de casare invocate, Curtea, raportând la speța de față dispozițiile art. 171 Cod procedură penală ce reglementează cazurile în care devine obligatorie asistența juridică a învinutului sau inculpatului, văzând și limitele de pedeapsă aferente infracțiunii prevăzute de art. 281 Cod penal, constată că în speță nu se poate vorbi de incidența unei nulități absolute generată de aspectul că judecata s-a desfășurat în absența unui apărător, câtă vreme nu subzistă nici una din ipotezele prevăzute de art. 171 alin. 2 și 3 Cod procedură penală, după cum, dată fiind soluția de condamnare pronunțată la fond, instanța nu era obligată în apel să porceadă la ascultarea inculpatului care fusese de altfel ascultat în fața primei instanțe. (?????)

Curtea reține că pe fondul unor controverse teoretice, prin valorificarea unor dispoziții legale referitoare la înființarea unor asociații și a lipsei unei dispoziții exprese care să interzică înființarea altor barouri în afara UNBR, până la apariția Legii nr. 255/2004, de modificare și completare a Legii nr. 51/1995, a fost înființat Baroul Constituțional Român, prin încheieri ale instanțelor judecătorești permițându-se înscrierea unor asociații având ca scop înființarea unor barouri, iar denumirile de Uniunea Avocaților din România și Uniunea Națională a Barourilor din România au fost înregistrate la OSIM pe numele lui Pompiliu Bota.

Inculpatul a apreciat că așa numitul „Barou Constituțional” își desfășoară activitatea în condiții de legalitate, astfel că a urmat procedura prevăzută de Legea nr. 51/1995 pentru admiterea în această profesie, procedură impusă și de baroul în care urmarea a fi înscris. Decizia de înscriere în acest barou a fost emisă pe numele inculpatului în data de 06.07.2004, permițându-i-se astfel să-și înființeze cabinet individual și să se înscrie în tabloul avocaților.

Infracțiunea în discuție se realizează, sub aspectul elementului material prin exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat de către persoana care nu este înscrisă în tabloul avocaților (astfel era redactat textul în art. 25 din Legea nr. 51/1995 republicată în temeiul Legii nr. 231/2000) sau „în exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat și prevăzută la art. 3 de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților aceluși barou. Ca atare, elementul material al infracțiunii constă în exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat exercitată fără drept, respectiv fără a fi îndeplinite condițiile esențiale de dobândire a calității de avocat într-un

barou component al Uniunii Avocaților din România(art. 1 alin. 2 și art. 9 din legea nr. 51/1995 modificată și republicată în 2001) sau Uniunii Naționale a Barourilor din România (art. 1 alin. 2 și art. 9 din Legea nr. 225/2004).

Pe de altă parte, fapta de exercitare fără drept a unei profesii constituie infracțiune numai dacă sub raportul laturii subiective este comisă cu intenție și făptuitorul își dă seama de natura acțiunii pe care o săvârșește, prevede că încalcă regimul legal al profesiei și a creat o stare de pericol pentru ordinea de drept în acest domeniu al relațiilor sociale urmărind acest rezultat ori acceptând producerea lui. Pentru determinarea existenței laturii subiective a infracțiunii sunt relevante demersurile întreprinse de inculpat pentru a respecta condițiile de legalizare sau autorizare a activității, el luând cunoștință de înscrierile în baza cărora Baroul Constituțional Român funcționa, inclusiv încheieri ale instanțelor judecătorești prin care s-a permis înscrierea unor asociații având ca scop înființarea de barouri precum și decizii prin care denumirile de Uniunea Avocaților din România și Uniunea Națională a Barourilor din România au fost înregistrate la OSIM pe numele lui Bota Pompiliu. **Nu se poate susține că drepturile dobândite printr-o hotărâre judecătorească ar fi lipsite de legitimitate doar pe considerentul că înființarea acestor barouri s-a suprapus peste cele deja existente.**

Existența laturii subiective a infracțiunii trebuie apreciată și în raport de succesiunea legilor în timp întrucât până la modificarea ei prin Legea nr. 255/16.06.2004, Legea nr.51/1995 nu reglementa modul de înființare și nu impunea o interdicție de înființare a unui barou, și ca urmare nu poate exista intenția de săvârșire a infracțiunii în ceea ce privește persoana care a întrunit condițiile de a fi înscris într-un barou, iar acel barou a fost înființat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă nedesființată până la adoptarea Legii nr. 255/2004. (!?????)

Chiar și după apariția legii menționate au existat nenumărate situații în care practica instanțelor nu a fost unitară exprimându-se opinii divergente în ceea ce privește legalitatea desfășurării activităților specifice profesiei de avocat. Tocmai această divergență de opinii materializată în soluții diferite adoptate în cauze similare a determinat procurorul general a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea unui recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia nr. XXVII pronunțată la data de 16.04.2007 a decis că „asistenta juridica acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoana care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia”

Entitatea juridică din care inculpatul făcea parte nu a fost declarată în afara legii, uniunea la care a aderat avându-și sorgintea în cuprinsul unei hotărâri judecătorești dată pe fondul unor lacune legislative, neputându-i-se imputa inculpatului modul de înființare și funcționare în paralel a mai multor barouri afiliate Uniunii Barourilor din România.

Prin urmare, Curtea, văzând că norma cadru cuprinsă în art. 281 Cod penal prevede, ca cerință esențială, ca exercitarea actelor specifice profesiei respective să se realizeze fără drept, fără a exista, așadar, un cadru legal în acest sens, că activitatea specifică profesiei de avocat desfășurată de persoanele înscrise în Baroul Constituțional a fost considerată legitimă prin încheierea din 30.07.2003 a Judecătoriei Târgu-Jiu, stabilește că în cauză nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de exercitare fără drept a profesiei de avocat, prevăzută de art. 281 Cod penal, raportat la art. 25 din Legea 51/1995, în sensul că nu este întrunită latura subiectivă, respectiv intenția, inculpatul având convingerea că arogarea calității de avocat era legitimată prin demersurile judiciare inițiate și prin hotărârile judecătorești pronunțate. Mai exact, **inculpatul, licențiat în drept, deținea o documentație care îl autoriza și care îi conferea dreptul de a exercita profesia de avocat, inclusiv o decizie de înscriere ca avocat emisă în baza Legii nr. 51/1995.**

Față de considerentele sus expuse, Curtea, făcând relativ la recursul inculpatului aplicațiunea dispozițiilor art. 385¹⁵ punct 2 lit. b Cod procedură penală dispune achitarea sa în temeiul dispozițiilor art. 11 punct 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d Cod procedură

penală, respingând ca inadmisibil recursul Sindicatului Independent al Juriștilor din România funcție de prevederile art. 385¹⁵ punct 1 lit. a Cod procedură penală, acesta nefiind reprezentant ori substituit procesual pentru titularul dreptului de recurs, neprobând lezarea intereselor sale legitime prin hotărârea atacată.

Pentru aceste motive
În numele legii
DECIDE

Admite recursul declarat de inculpatul Bleah Sergiu împotriva deciziei penale nr. 92/A/01.03.2011 pronunțată de Tribunalul Brașov pe care o casează sub aspectul soluției de condamnare, desființând în aceleași limite și sentința penală nr. 2131/2010 a Judecătoriei Brașov și rejudecând

În baza art.11 punct 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d Cod procedură penală dispune achitarea inculpatului BLEAH SERGIU sub aspectul săvârșirii infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii prevăzute de art. 281 Cod penal raportat la art. 25 din Legea nr. 51/1995. Respinge ca inadmisibil recursul declarat de Sindicatul Independent al Juriștilor din România.

Obligă recurentul Sindicatul Independent al Juriștilor din România la plata către stat a sumei de 200 lei reprezentând cheltuieli judiciare.

Restul cheltuielilor judiciare vor rămâne în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică azi 16.06.2011.

Președinte,
Simona Franguloiu

Judecător,
Manuela Filip

Judecător,
Aurelia Munteanu